

“130 কোটি ভাৰতীয়ৰ বাবে আত্মনিৰ্ভৰ
ভাৰত আজি এক মন্ত্ৰত পৰিগণিত হৈছে”

নৰেন্দ্ৰ মোদী
প্ৰধানমন্ত্ৰী

উদ্যোগ আৰু
বাণিজ্য মন্ত্ৰালয়ৰ
সফলতাসমূহ

ডিচেম্বৰ ২০২০

ক'ভিড-19ৰ সময়ছোৱাত ৰপ্তানিকৰ্তা আৰু এমএছএমই সমূহলৈ লৈ সকাহ

অনলাইন ৰপ্তানি অনুজ্ঞাপত্ৰৰ আবেদন
পূৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া সংশোধন

মূল্য সংবেদনশীল সামগ্ৰী যেনে পিয়াজ,
কাজু আৰু নাৰিকলৰ তেল ইত্যাদিৰ
আমদানি আৰু ৰপ্তানি নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে
উপযোগী সময় ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন।

ক'ভিড-19 হেল্পডে'

বিদেশী বাণিজ্য পলিচি 31 মাৰ্চ 2021
পৰ্যন্ত বৃদ্ধি কৰা হৈছে।

অগ্ৰিম কৰ্তৃত্বৰ বৈধতা 6 মাহলৈ
বৃদ্ধি কৰা হৈছিল।

ৰপ্তানি বাধ্যবাধকতাৰ সময়সীমা 6 মাহলৈকে বৃদ্ধি

জৰুৰীকালীন ক্রেডিট লাইন গেৰান্টি যোজনা
(ইচিএলজিএছ), য'ত **₹3 লাখ কোটি** টকাৰ ব্যৱস্থা
আছে, ই এটি এমএছএমইৰ বাবে 100% ক্রেডিট
গেৰান্টি আৰু জামানতবিহীন স্বয়ংক্ৰিয় লোন।

এমএছএমইসমূহত ইকুইটি ইনফিউচনৰ
বাবে পুঁজিৰ কোষ আৰু ৰেহাইমূলক ঋণৰ
মাধ্যমেৰে কৃষকৰ অতিৰিক্ত সুবিধা প্ৰদান।

পদপথৰ বিক্ৰেতালৈকেও ঋণৰ সুবিধা
(পিএম এছভিএ নিধি)

আত্মনির্ভৰ ভাৰত: সংকটক সুযোগলৈ পৰিবৰ্তন

57,600

টা ভেণ্ডিলেটৰ তিনিমাহত নিৰ্মাণ
কৰা হৈছে; যেতিয়াৰ পৰা
কোভিডৰ আগে আগে দেশীয়ভাৱে
কোনো ভেণ্ডিলেটৰ উৎপাদন
কৰা হোৱা নাছিল।

4

গুণ চেনিটাইজাৰ উৎপাদন বৃদ্ধি,
200 টা উৎপাদনকাৰী আৰু
1,000 গৰাকী নিৰ্মাতাৰ
সহযোগিতাৰ দ্বাৰা

5

লাখ পিপিই প্ৰতিদিনে
উৎপাদনৰ ক্ষমতা।

নতুন ভাৰত শক্তি,

আত্মনিৰ্ভৰ ভাৰত

বসুধৈব্য কুটুম্বকম্: মানৱ সেৱাত ব্ৰতী

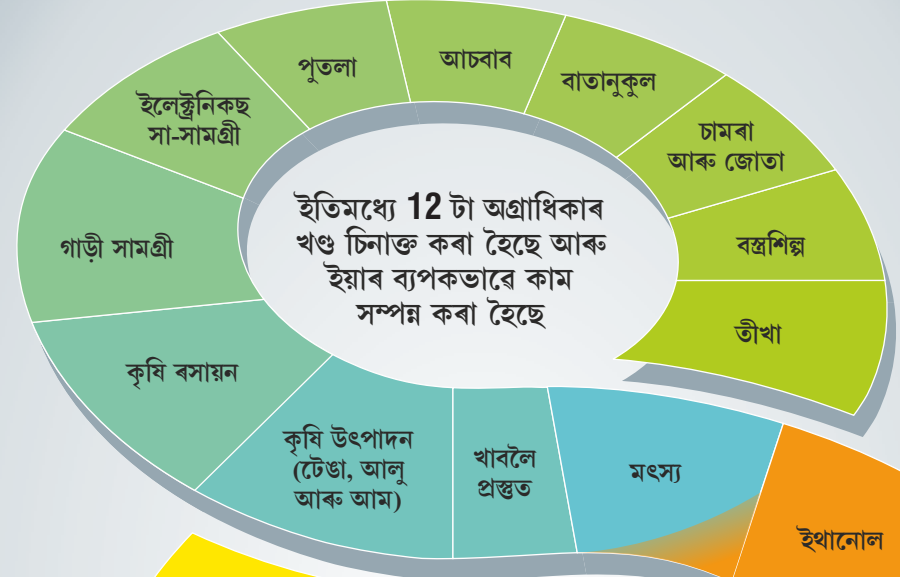

মানৱীয়তাৰ খাতিৰত ঔষধৰ ক্ষেত্ৰত
120 খন দেশলৈ বেহাই।

‘মেক ইন ইণ্ডিয়া’ৰ উত্তৰণৰ বাবে,
পিপিই মেডিকেল ক’ভাৰঅল,
চাৰ্জিকেল মাস্ক, মেডিকেল ছচমা আৰু
চেনিটাইজাৰৰ ৰপ্তানিৰ অনুমোদন।

স্থানীয়ভাৱে উৎপাদন কৰা আৰু বিশ্বব্যাপী প্ৰসাৰ কৰা

ভাৰতক বিশ্বৰ দলপতি হ'বলৈ 24 টা কেন্দ্ৰবিন্দু হোৱা উপ-খণ্ড

বিশেষজ্ঞ আৰু উদ্যোগ অংশীদাৰীসকলৰ
সৈতে পৰামৰ্শ চিহ্নিত কৰা হৈছে।

দেশীয় সক্ষমতা নিৰ্মাণ কৰা

সুবিধা আৰু পলিচি হস্তক্ষেপৰ মাধ্যমেৰে
বিশ্বব্যাপী বণ্টানিৰ অংশ বৃদ্ধি আৰু
কৰ্মসংস্থাপন সৃষ্টি কৰা।

\$526
বিলিয়ন

2019-20 বৰ্ষত মুঠ বণ্টানি
(সেৱা আৰু সামগ্ৰী) অৰ্ধ ট্ৰিলিয়ন
অতিক্ৰম কৰিছে।

\$3.6
বিলিয়ন

2019-20 বৰ্ষত বণ্টানি কৰা মছলা
মূল্য বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত সৰ্বকালৰ
অভিলেখ ভংগ কৰিছে।

100 জনজাতীয় সামগ্ৰী প্ৰচাৰৰ
বাবে চিনাক্তকৰণ।

500 খন জিলাত একক আৰু বণ্টানি
সম্ভাৱনাপূৰ্ণ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ চিনাক্তকৰণ

দেশীয় উদ্যোগৰ বাবে সমান্তৰাল পথৰ

বিশেষ অর্থনৈতিক ক্ষেত্ৰ (এছইজেদ) আইন আৰু
নিয়মাবলীসমূহৰ বাবে সংশোধন কৰা হৈছে

প্ৰায় \$47 বিলিয়ন আমদানিৰ মূল্যসহ ফোকাছ
সামগ্ৰীসমূহৰ কাৰিকৰী বিধি (টিআৰএছ)-
নিম্ন মানদণ্ডৰ আৰু অনিষ্টকাৰী সামগ্ৰীসমূহ বজাৰত
প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰাটো নিশ্চিত কৰা।

173 বিধ আইটেমৰ সীমাশুল্ক বৃদ্ধি কৰা হৈছে। 44 বিধ
আইটেমৰ ৰপ্তানিত নিষিদ্ধকৰণ/সীমাবদ্ধতা প্ৰদান কৰা হৈছে।

দ্রুত ৰেহাই প্ৰদান কৰাৰ বাবে দক্ষতা আৰু
কাৰ্যকাৰিতাৰ উন্নত কৰাঃ এন্টি ডাম্পিং অনুসন্ধানৰ
আৰম্ভ কৰাৰ বাবে গড় সময় 33 দিনলৈকে
হ্ৰাস কৰা হৈছে।

দেশীয় উদ্যোগ বিশেষকৈ এমএছএমইসমূহৰ ক্ষেত্ৰত
আবেদন পূৰণ কৰাৰ বাবে সহায়ৰ বাবে হেল্পডেক্স উপলব্ধ।

উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল আৰু হিমালয়ান ৰাজ্যসমূহত সমৰ্থিত উদ্যোগসমূহ

ৰাজ্যেট সমৰ্থিত আঁচনিৰ অধীনত, 2019-20 বৰ্ষৰ
সময়ছোৱাত ৰাজ্যসমূহ/জম্মু-কাশ্মীৰৰ কেন্দ্ৰীয়
শাসিত অঞ্চল, উত্তৰাখণ্ড, হিমাচল প্ৰদেশ আৰু
চিকিমক সামৰি উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্যসমূহত অৱস্থিত
ঔদ্যোগিক গোটসমূহলৈ ₹ 2,130 কোটি বিতৰণ।

হিমালয়ান ৰাজ্যসমূহ/কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলসমূহৰ
বাবে বিশেষ পেকেজৰ আঁচনিৰ অধীনত
₹ 578 কোটি বিতৰণ।

জম্মু কাশ্মীৰৰ কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল আৰু কেন্দ্ৰীয়
শাসিত লাডাখৰ বাবে নতুন ঔদ্যোগিক বিকাশ
আঁচনি (আইডিএছ)
31 মাৰ্চ 2021 পৰ্যন্ত বৃদ্ধি কৰা হৈছে।

ভাৰতক বিশ্বৰ নিৰ্মাণৰ মানচিত্ৰত প্ৰবেশ

দিল্লী - মুম্বাই ঔদ্যোগিক প্ৰকল্পৰ
(ডিএমআইচি)ৰ অধীনত, ট্ৰাংক আন্তঃ
গাঁথনিৰ কাম 4 টা ঔদ্যোগিক এলেকাত
সম্পূৰ্ণ হৈছে, ধোলেৰা ঔদ্যোগিক নগৰ,
গুজৰাট, শেন্দ্ৰা - বিদ্যুৎবিদ্যুৎ ঔদ্যোগিক
এলেকা, মহাৰাষ্ট্ৰ, সংহত ঔদ্যোগিক
নগৰাঞ্চল, গ্ৰেটাৰ নয়দা, উত্তৰ-প্ৰদেশ,
আইআইটি বিক্ৰম উদ্যোগপুৰী, মধ্যপ্ৰদেশ।

লজিস্টিক ডাটা বেংক প্ৰজেক্ট সকলো প্ৰধান
কণ্টেইনাৰৰ কাম চলা বন্দৰসমূহত সফলভাৱে
কাৰ্য্যকৰী হৈছে।

নিৰ্মাণ আৰু অন্যান্য উদ্যোগসমূহ স্থাপনৰ বাবে
বিনিয়োগকাৰীক আকৰ্ষণ কৰিবলৈ জিআইএছে
সক্ষম **লেণ্ড বেংক** পোৰ্টাল মুকলি কৰিছে।

মাননীয়
ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে
7 ছেপ্টেম্বৰ 2019 তাৰিখে
শেন্দ্ৰা ঔদ্যোগিক এলেকা
ৰাষ্ট্ৰলৈ উছৰ্গিত কৰিছে।

বাণিজ্য আলোচনাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত প্ৰথম স্থানত উপনীত হৈছে

ভাৰতে আঞ্চলিক ব্যাপক অৰ্থনৈতিক
অংশীদাৰীত্বৰ (আৰচিইপি)ৰ ক্ষেত্ৰত
সফলভাৱে নিজকে প্ৰস্তুত কৰি ৰাখিছে।

ভাৰত -ইউএছএৰ বাণিজ্য ক্ষেত্ৰত
আলোচনা যথেষ্ট আগবাঢ়িছে।

আমাৰ ৰপ্তানিৰ ব্যৱস্থা সুবিধাজনক কৰাৰ
বাবে ভাৰতীয় ৰপ্তানিত ওপৰত আৰোপিত
বিভিন্ন **শুল্ক নথকা বাধা সম্বন্ধীয়
নিয়মিত** হস্তক্ষেপ।

ভাৰতে এছিয়ানৰ সৈতে এফটিএৰ সমীক্ষা
কৰাৰ বাবে সুবিধা অনুশীলন আৰম্ভ কৰাৰ
চুক্তি সম্পাদন কৰিছে -ই ভাৰতীয় ৰপ্তানি
বৃদ্ধিত আৰু মেক ইন ইণ্ডিয়াৰ ক্ষেত্ৰত
সহায় আগবঢ়াব।

এফডিআই ইনফ্ল'ৰ ক্ৰমোন্নতি

ক'ভিড-19 সত্ত্বেও, 2020-21 বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত এফডিআই ইনফ্ল'ৰ 11% বৃদ্ধি প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে, যি বিগত বৰ্ষৰ এপ্ৰিলৰ পৰা ছেপ্টেম্বৰ মাহৰ সময়ছোৱাত ইয়াৰ পূৰ্ব বৰ্ষৰ \$36.1 বিলিয়নৰ তুলনাত \$39.9 বিলিয়ন বৃদ্ধি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

কয়লা খনন কামকাজ আৰু কনষ্ট্ৰেক্ট মেনুফেক্চাৰিং খণ্ডত 100% এফডিআইৰ অনুমোদন

ছিংগল ব্ৰাণ্ড ৰিটেইল ট্ৰেডিঙৰ ক্ষেত্ৰত (এছবিআৰটি) পৰিচালনৰ সুচলতা আৰু নমনীয়তা

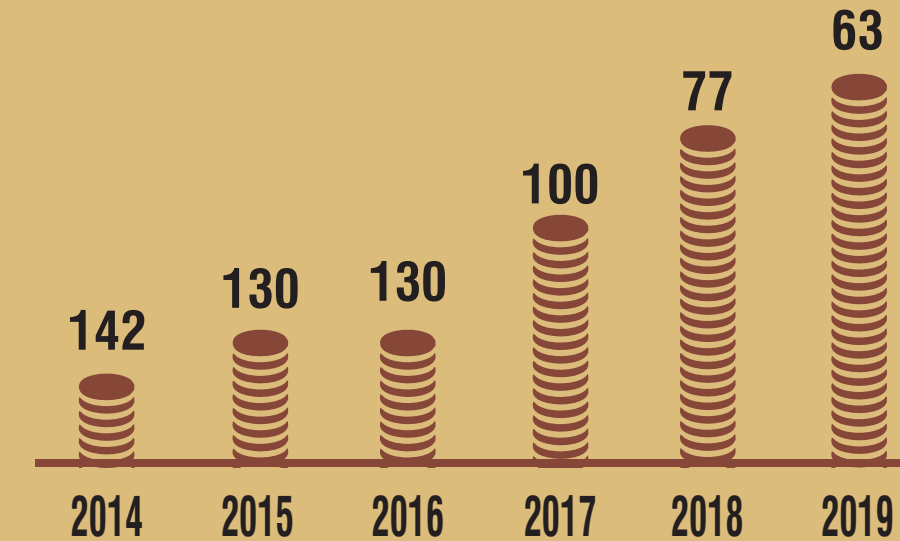
সুবিধা অনুযায়ী ভাৰ গ্ৰহণ/প্ৰাপ্তকৰণৰ পৰা ভাৰতীয় কোম্পানীসমূহক বক্ষণাবেক্ষণ দিবলৈ এফডিআই নীতিৰ সংশোধন

ব্যৱসায়ৰ সুচলতা বৃদ্ধি

বিশ্ব বেঙ্কৰ কাৰ্যশীল 2020 প্ৰতিবেদন অনুসাৰে ব্যৱসায় সুচলতাৰ 10 টা উন্নতিকৰণ

ভাৰতে 10 টা সূচাংকৰ ভিতৰত নিজকে 7 নম্বৰলৈ নিজৰ স্থান উন্নতিকৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে

শ্ৰেষ্ঠ 10 টা উন্নতিকৰণৰ ভিতৰত ভাৰতবৰ্ষও অন্তৰ্ভুক্ত, বিগত তিনিটা বৰ্ষত একেলৈখাৰিয়ে তৃতীয়বাৰৰ বাবে 67 তম স্থানত উত্তীৰ্ণেৰে একেই শাৰীতে অৱস্থান কৰিছে

বিগত 2019 বৰ্ষৰ বিজনেছ ৰিফৰ্ম একচন (বিআৰএপি) প্লেনৰ ৰূপায়ণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ৰাজ্যসমূহৰ ঘোষিত ৰেকিং

ইয়াৰ দ্বাৰা বিনিয়োগকাৰীক আকৰ্ষিত কৰাত সহায়ক হ'ব, উপযুক্ত প্ৰতিযোগিতাৰ পৃষ্ঠপোষকতা আৰু প্ৰত্যেক ৰাজ্যতে ব্যৱসায়ৰ সুচলতা বৃদ্ধি কৰিব

পেট্ৰ'লিয়াম এণ্ড এক্সপ্ল'চিভ ছেফটি অৰগেনাইজেশ্যনৰ (পিইএছও) জৰিয়তে কাগজবিহীন লাইচেন্সিং প্ৰক্ৰিয়া

প্ৰত্যেক চৰকাৰী পৰিদৰ্শনেৰে তৃতীয় পক্ষ পৰিদৰ্শন

ইনভেষ্টমেণ্ট ক্লিয়াৰেন্স ছেলৰ স্থাপনৰ দিশত কামকাজ

বাণিজ্যিক ব্যৱসায়ৰ পৰিচালনত আৱশ্যক হোৱা সমস্ত প্ৰয়োজনীয় কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্যিক অনুমোদন প্ৰাপ্ত কৰাৰ বাবে ৱান-ষ্ট'প ডিজিটেল প্লেটফৰ্ম

~ 930 খন প্ৰপত্ৰ আৰু অনুমোদন চিহ্নিত কৰা হৈছে

চৰকাৰী আহৰণত মেক ইন ইণ্ডিয়াৰ প্ৰতি প্ৰোৎসাহন

₹ 200 কোটি কম মূল্যৰ ক্ৰয়ৰ ক্ষেত্ৰত
গোলকীয় নিবিদা জাৰিৰ বিলুপ্তি

50% ৰ অধিক দেশীয় উপাদান সম্পন্ন
থলুৱা যোগানকাৰীক অগ্ৰাধিকাৰ

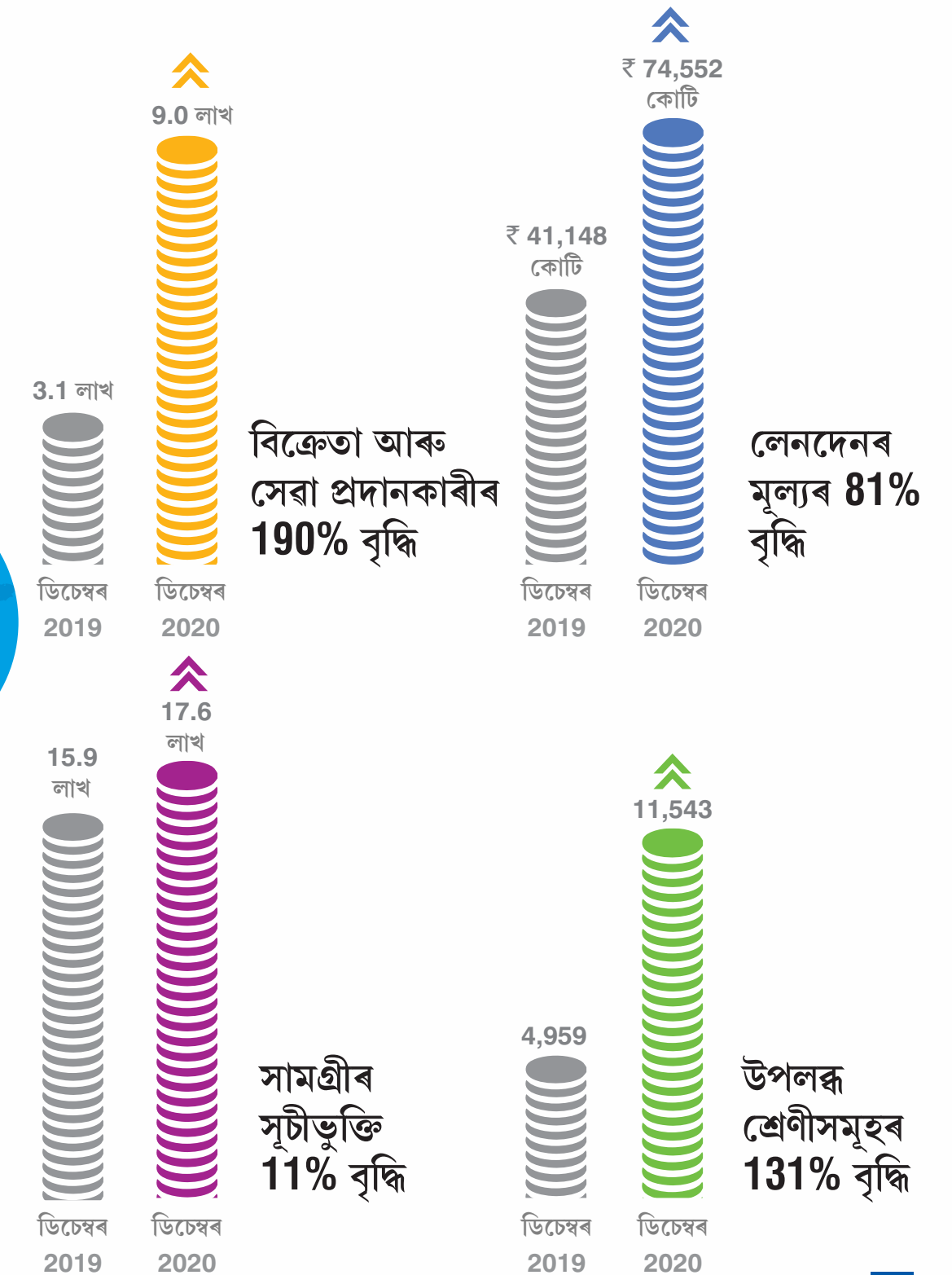
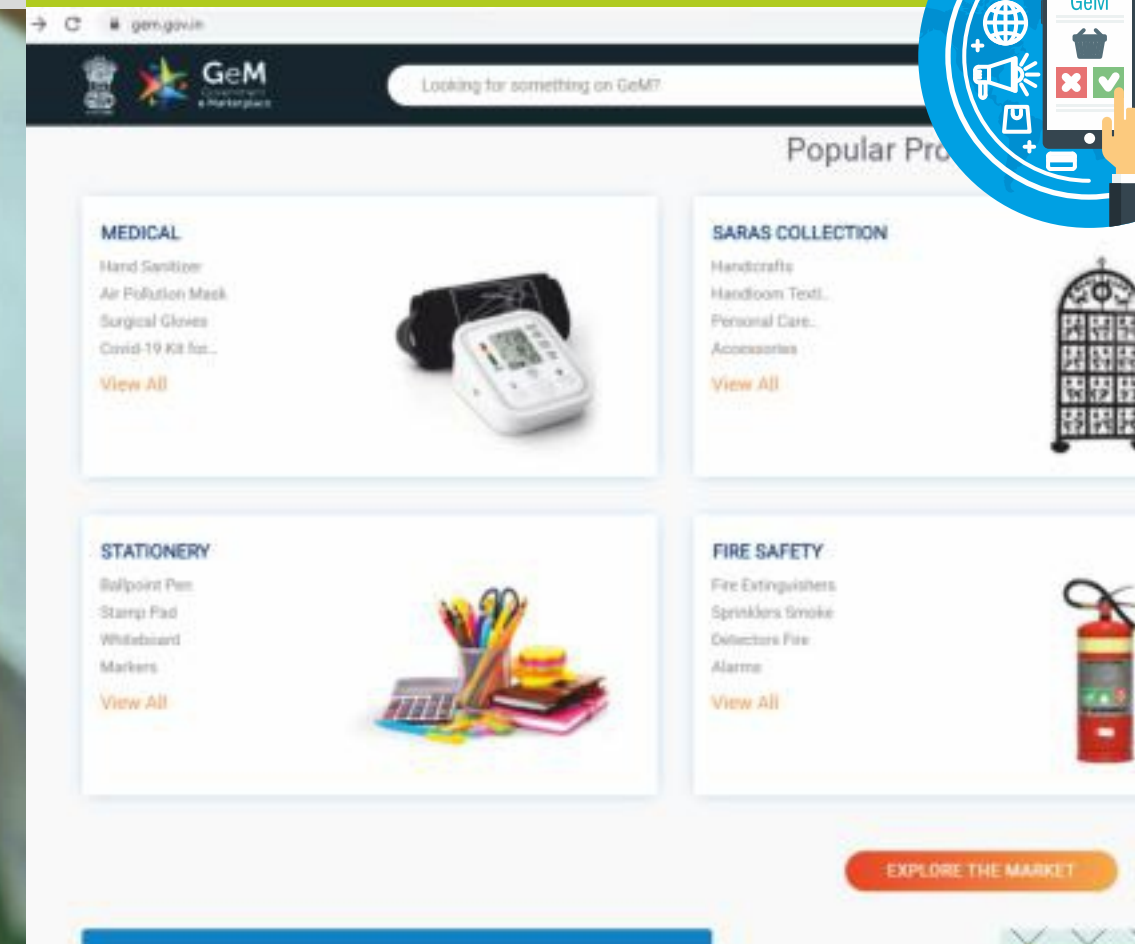
বৈষম্যমূলক তথা নিষেধমূলক চৰ্তাৱলীৰ
বাবে ₹ 40,000 কোটি মূল্যৰ নিবিদা
বাতিল/সংশোধিত

আহৰণৰ পুনৰ কল্পনা জিইএমৰ সহযোগত

জিইএম (চৰকাৰী ই-বিপণন ক্ষেত্ৰ)-
ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায় আৰু এমএছএমইৰ বাবে এক আশীৰ্বাদ

এক স্বচ্ছ, দক্ষ আৰু দ্ৰুত ৰাজহুৱা
আহৰণ প্ৰক্ৰিয়া

ই-বাণিজ্যত ন্যায্য সংগত আচৰণৰ সূচনা

ভাৰতত উদ্ভাৱনা

2018-19 বৰ্ষৰ তুলনাত 2019-20 বৰ্ষত
কৃতিস্বত্বৰ মঞ্জুৰি **63% বৃদ্ধি**।

ক্ষুদ্ৰ প্রতিষ্ঠান/এমএছএমইৰ বাবে কৃতিস্বত্ব
আবেদন প্ৰক্ৰিয়াৰ মাচুল হ্ৰাস।

কৃতিস্বত্ব আবেদন পৰীক্ষণৰ সময়
মে, 2019ত প্ৰয়োজন হোৱা 36 ৰ পৰা
52 মাহৰ পৰিৱৰ্তে ডিচেম্বৰ 2020ত
10ৰ পৰা 26 মাহলৈ হ্ৰাস।

গোলকীয় উদ্ভাৱনাসূচকত ভাৰতৰ স্থান
2015 চনৰ 81 সংখ্যকৰ পৰা 2020
চনত **48 সংখ্যকলৈ** উন্নীত।

জিআই লেখাগাৰত **26টা নতুন ভাৰতীয়
ভৌগোলিক চিহ্ন**ৰ পঞ্জীয়ন
(1মে 2019ৰ পৰা 24 ডিচেম্বৰ
2020 পৰ্য্যন্ত)

ষ্টাৰ্ট আপ ইণ্ডিয়াক ডেউকা প্ৰদান

37,000 অধিক ষ্টাৰ্টআপ চিনাক্তকৰণ। মে, 2019ৰ
পৰা 50% ৰো অধিক ষ্টাৰ্টআপ চিনাক্তকৰণ
এক শক্তিশালী ষ্টাৰ্টআপ পৰিৱেশত গঢ়াৰ বাবে
ৰাষ্ট্ৰীয় ষ্টাৰ্টআপ পৰামৰ্শ পৰিষদ গঠন।

সৰ্বপ্ৰথমবাৰলৈ ৰাষ্ট্ৰীয় ষ্টাৰ্টআপ বঁটা অনুষ্ঠান –
35টা শ্ৰেণীৰ **1,641টা** ষ্টাৰ্টআপৰ অংশগ্ৰহণ।

4,905 কৃতিস্বত্বৰ আবেদনক 80% মাচুল
ৰেহাই আৰু 12,264 পণ্য চিহ্নৰ আবেদনক
50% নথিভুক্তিৰ মাচুল ৰেহাই

সমগ্ৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ষ্টাৰ্টআপ পৰিৱেশতত্ত্বৰ বিকাশৰ বাবে ৰাজ্য
সমূহে ষ্টাৰ্টআপ পৰিৱেশতত্ত্বলৈ আগবঢ়োৱা সহায়ৰ ভিত্তিত
ৰাজ্য সমূহৰ ক্ৰমাংকৰ দ্বিতীয় সংস্কৰণৰ কাম সমাপন।

**ষ্টাৰ্টআপসমূহৰ সমৃদ্ধিৰ বাবে 39টা নিয়ামক সংস্কাৰ
সম্পাদন।**

আয়কৰ আইনৰ ধাৰা 54 জিবিৰ অধীনত মূলধনী
লাভত কৰ নিষ্কৃতি।

আয়কৰ আইনৰ ধাৰা 80IAC ৰ অধীনত 3 বছৰৰ বাবে
কৰ প্ৰদানত ৰেহাইআৰু ধাৰা 79ৰ অধীনত উপযুক্ত
লোকচান পৰৱৰ্তীকাললৈ সঞ্চাৰণৰ ব্যৱস্থা।

যোগ্য ষ্টাৰ্টআপৰ বাবে উৎপাদন অৰ্হতাৰ মান 100
কোটি টকালৈ বৃদ্ধি।

আগষ্ট, 2020, পৰ্য্যন্ত **296 টা** ষ্টাৰ্টআপক আয়কৰ
আইনৰ অধীনত নিষ্কৃতি প্ৰদান।

ই-গভৰ্ণেন্সৰ সহযোগত বাণিজ্যৰ সুচলতা

সকলো বপ্তানি উন্নয়ন আঁচনি যেনে আগধন, ইপিচিজি, এমইআইএছ আদি অনলাইন কৰা হৈছে

তীখা আমদানি নিৰীক্ষণ প্ৰণালী (এছআইএমএছ)ৰ বাবে অনলাইন আন্তঃ মন্ত্ৰালয় পৰামৰ্শ গোট কাৰ্য্যক্ষম কৰণ

উৎসৰ ডিজিটেল প্ৰমাণ-পত্ৰ জাৰি কৰাৰ বাবে ইলেক্ট্ৰ'নিক প্লেটফৰ্ম (ইচিঅ'অ')ৰ ৰূপায়ন। 2 লাখৰো অধিক চিঅ'অ' জাৰি

এলুমিনিয়াম, তাম, ফুটৰেৰ, ফাৰ্ণিচাৰ, কাগজ, ক্ৰীডাসামগ্ৰী, ব্যয়ামগাৰৰ সজুলি আদিৰ বাবে আমদানি নিৰীক্ষণ প্ৰণালী (আইএমএছ)ৰ বিকাশ

ভাৰতত আৰ্হি প্ৰস্তুতৰ বাৰে দক্ষতাৰ উন্নয়ন

সংসদৰ দ্বাৰা ৰাষ্ট্ৰীয় আৰ্হি প্ৰতিষ্ঠান (সংশোধনী) বিধেয়ক, 2019ক অনুমোদন

অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ, অসম, হাৰিয়ানা তথা মধ্য প্ৰদেশৰ 4খন নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় আৰ্হি প্ৰতিষ্ঠান (এনআইডি)ক 'ৰাষ্ট্ৰীয় মহত্বৰ প্ৰতিষ্ঠান' মৰ্য্যদা প্ৰদান

আৰ্হি প্ৰস্তুত সম্পৰ্কীয় ক্ষেত্ৰত শিক্ষা তথা প্ৰশিক্ষণৰ উৎকৰ্ষতাৰ বাবে প্ৰোৎসাহন

